

Posudek bakalářské práce Anny Mašátové Výtvarné projevy v prostředí českého undergroundu 70. a 80. let

Anna Mašátová se v bakalářské práci zabývá výtvarnými projevy v prostředí českého undergroundu 70. a 80. let, dosud ne zcela nezpracovaným, v jistém smyslu problematickým tématem. Při jeho řešení postupuje zcela logicky, přičemž využívá většinu důležitých publikovaných pramenů.

Je na místě, že před tím, než se pouští do sledování konkrétních uměleckých výkonů, stručně popisuje vznik undergroundu ve světovém kontextu, diferencuje ho od disentu a současně ukazuje několik period, které lze rozlišovat v Čechách. Samostatná pozornost je zaslouženě věnována Ivanu Magoru Jirousevi, klíčové postavě českého undergroundu, díky níž došlo k přímému propojení Křižovnické školy s okruhem hudební skupiny Plastic People.

Roli výtvarného umění v produkcích undergroundových skupin včetně Plastiků je věnována celá kapitola, líčící výtvarnou stránku koncertů a upozorňující i na pozoruhodné fotografie Jana Ságla. Zde by bylo možno rozebrat ještě další výtvarné aktivity, které se pojily se skupinami (výtvarná stránka rukopisné kroniky Plastiků, návrhy obalů na desky, návrhy plakátů apod.). Pro hlubší interpretaci těchto projevů by bylo cenné srovnat je s pódiovými prezentacemi tzv. alternativních skupin, u nichž byla rovněž silná vizuální stránka (především Extempore, Kilhets, později Mára Bubo nebo OZW).

Je zřejmé, že díky osobě Jirouse, ale i Karla Nepraše, lze do oblasti undergroundu řadit Křižovnickou školu, i když tato skutečnost může být předmětem diskusí. Autorka podává poměrně ucelený, systematický přehled důležitých aktivit uskupení, k jejichž rámcové interpretaci využívá sekundárních pramenů. Totéž platí v kapitole o Milanu Knížákovi a skupině Aktual.

V závěru práce autorka správně vytyčuje některé společné rysy výtvarných undergroundových projevů, mezi něž patří snaha o výraznou intervenci ve veřejném prostoru a přímé oslovení diváka. Ztotožnit se lze i s dalšími vymezenými znaky.

Práce Anny Mašátové má syntetickou povahu. Její hodnota tkví zejména v informativním charakteru; příliš se nepouští do hlubších interpretací jednotlivých děl, což jí lze vytknout (například o okruhu Revolver Revue je pouze zmínka). Bylo by rovněž zajímavé, kdyby měla určitý polemický charakter a explicitně se ztotožnila, nebo naopak vyhradila vůči skepticizmu Milana Knížáka, který prohlásil, že „v oblasti výtvarného umění, dovolím si s velkým přesvědčením tvrdit, se nestalo v oblasti českého undergroundu vůbec nic“. Je zřejmé, že k „pravému undergroundu“ se on sám neřadil a i Křižovnickou školu nalézal mimo tento proud, i když se mu její aktivity zdály „undergroundovější“, než skutečný „underground“. V hudební oblasti je pak zajímavá kritika undergroundu z „alternativních“ pozic, které zastával Mikoláš Chadima.

Práce Anny Mašátové splňuje požadavky, které jsou kladeny na bakalářskou práci, a tudíž ji doporučuji k obhajobě.

PhDr. Tomáš Winter, Ph.D.